

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 5/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť E. A., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, K., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 4 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v K. č. 70841/2-2011 z 11. júla 2011 a č. 70841/2-2011 z 15. júla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. A. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2011 doručená sťažnosť E. A. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 4 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia

slobody v K. (ďalej len „ústav“) č. 70841/2-2011 z 11. júla 2011 a č. 70841/2-2011 z 15. júla 2011.

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti uviedol:

„1. Sťažovateľ je v pozícii odsúdeného žiadajúceho o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vykonávajúci trest odňatia slobody v Ústave na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v K.

2. Dňa 11.07.2011 som bol potrestaný disciplinárnym trestom č. 70841/2- 2011 umiestnenia na 3 dni do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase (samoväzba) za to, že som dňa 16.06.2011 v priestoroch vymedzených pre orgány činné v trestnom konaní v ústave na výkon trestu odňatia slobody v K. odmietol poskytnúť príslušníkom Policajného zboru vzorku za účelom analýzy DNA, čím som mal porušiť ustanovenie § 99 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody. Disciplinárny trest mi bol uložený podľa ust. § 52 ods. 3 písm. d) zákona 475/2005 Z. z.

3. Voči predmetnému rozhodnutiu som dňa 11.07.2011 podal ústne sťažnosť, ktorú som zároveň odôvodnil písomne v zákonnej lehote. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody v K. (porušovateľ) ako orgán oprávnený na rozhodnutie o mojej sťažnosti moju sťažnosť podľa ust. § 59e ods. 2 písm. b) dňa 15.07.2011 zamietol.

4. Dňa 21.06.2011 som predložil pedagógovi pánovi O. rozhodnutie GR ZVaJS zo dňa 16.06.2008, č. GR ZVJS-150/13-2007 (V roku 2007 som tiež odmietol poskytnúť vzorku DNA v ústave na výkon trestu v L. príslušníkom Policajného zboru. Išlo teda o totožné skutkové okolnosti ako dňa 16.06.2011), v ktorom je konštatované, že neposkytnutie vzorky DNA z mojej strany nemožno klasifikovať ako priestupok, nejde o zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností alebo zákazu podľa zákona o výkone trestu, predpisov na jeho vykonanie alebo ústavného poriadku odsúdeným. Nejedná sa preto o disciplinárne previnenie v zmysle zákona o výkone trestu. Porušovateľ napriek tomu nebral jednoznačné závery predmetného rozhodnutia č. GR ZVJS-150/13-2007 do úvahy a rozhodol v rozpore so zákonom. Aj napriek tomu, že porušovateľ vedel o predmetnom rozhodnutí č. GR ZVJS-150/13-2007, bol mi uložený disciplinárny trest. Týmto konaním došlo k porušeniu zásady nie dvakrát v tej istej veci, ktorá je garantovaná Ústavou Slovenskej republiky.

5. Na verejnom zasadnutí zo dňa 27.07.2011 sa prejednávalo moje podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a práve záznam zo dňa 15.07.2011 o údajnom disciplinárnom previnení v mojom hodnotení mal za následok odročenie verejného zasadnutia na deň 10.08.2011.

6. Dňa 19.07.2011 keď som trávil už jeden deň v samoväzbe mi náhle prerušili samoväzbu a 28.07.2011 upustili od výkonu zvyšku trestu, čo odôvodnili práve existenciou rozhodnutia GR ZVaJS-150/13-2007. Mám za to, že týmto uznali platnosť rozhodnutia a súčasne potvrdili, že sa to vzťahuje aj na môj prípad z roku 2011. Do dnešného dňa mi však nebol zrušený disciplinárny trest uložený v roku 2011 a práve tento záznam o disciplinárnom previnení bráni v mojom podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

7. Dňa 02.08.2011 som adresoval Generálnemu riaditeľstvu ZVJS žiadosť o zaujatie stanoviska, avšak do dnešného dňa Generálne riaditeľstvo ZVJS stanovisko nezaujalo.

8. Zo stanoviska Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v K. zo dňa 05.08.2011 vyplýva, že moje konanie nie je možné posúdiť ako priestupok a zároveň nenapĺňa ani znaky zavineného nesplnenia alebo porušenia povinnosti alebo zákazu podľa zákona o výkone trestu alebo ústavného poriadku.

9. Dňa 14.09.2011 som podal žalobu na Krajský súd v Košiciach na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody číslo: 70841/2-2011.“

Sťažovateľ napokon navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo E. A. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a neodňateľnosť a nezrušiteľnosť základných práv a slobôd podľa čl. 12 ods. 1 a ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon trestu odňatia slobody v K. porušené bolo.

Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v K. prikazuje, aby rozhodnutie číslo: 70841/2-2011 do dňa 11.07.2011 a rozhodnutie Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody číslo: 70841/2-2011 zo dňa 15.07.2011 zrušil.

E. A. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 3000 eur, ktoré je povinný Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody v K. vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

E. A. priznáva náhradu trov konania, ktorú je mu Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody v K. povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Primárnou podmienkou na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie a jej následné meritórne prerokovanie a rozhodnutie je existencia právomoci ústavného súdu o nej rozhodnúť. Ako totiž vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu v prípade namietaného porušenia základných práv a slobôd (ľudských práv a základných slobôd) je iba subsidiárna, t. j. ústavný súd poskytuje ochranu len vtedy, ak

o ochrane týchto práv a slobôd (vrátane práva nebyť stíhaný inak, ako z dôvodov a spôsobom ustanoveným zákonom) nerozhoduje iný súd. Iným súdom je pritom všeobecný súd, ktorý v rámci svojej ústavou a zákonom zverenej právomoci môže poskytnúť sťažovateľovi ochranu pred namietaným porušením jeho práv a slobôd. Ak takýto súd existuje, jeho právomoc predchádza právomoci ústavného súdu, ktorý z tohto dôvodu nemôže sťažnosť prijať na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť (m. m. II. ÚS 130/02, III. ÚS 152/03).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozhodnutím ústavu č. 70841/2-2011 z 11. júla 2011 uznaný vinným z disciplinárneho previnenia podľa § 99 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“), za ktoré mu bol uložený disciplinárny trest podľa ustanovenia § 52 ods. 3 písm. d) zákona č. 475/2005 Z. z.

Proti tomuto rozhodnutiu mal sťažovateľ možnosť podať opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 59c zákona č. 475/2005 Z. z. O sťažnosti v zmysle § 59e rozhoduje na to oprávnený príslušník zboru. Sťažovateľ túto možnosť aj využil a o jeho sťažnosti bolo rozhodnuté rozhodnutím č. 70841/2-2011 z 15. júla 2011. Sťažovateľ sa tak domohol účinnej ochrany ním označeného základného práva na inú právnu ochranu už v konaní o opravnom prostriedku. Ústavný súd preto v tejto časti odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

Vo vzťahu k rozhodnutiu č. 70841/2-2011 z 15. júla 2011, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu o disciplinárnom previnení ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), podľa ktorej ochrana ústavou, prípadne Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že právomoc poskytnúť ochranu namietanému porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy má primárne miestne príslušný krajský súd v rámci výkonu správneho súdnictva. Z obsahu sťažnosti, ako aj z jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ 14. septembra 2011 podal Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie totožných rozhodnutí, ktorých ústavnosť spochybnil v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Keďže právomoc krajského súdu predchádza právomoci ústavného súdu, bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej meritórne prerokovanie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bezpredmetné rozhodovať o ďalších nárokoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2012